

Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen toimikunnan kokouksessa 13.10.1953 pidetty pöytäkirja. Läsnä olivat herrat Jutila, Tudeer ja Alho sekä allekirjoittanut Bärlund, joka piti pöytäkirjaa.

1 §.

Todettiin, että tri Rossi palaa marraskuun alussa IBRD:stä, jonka johtokunnan jäsenenä hän on toiminut vuoden, ja että Johtokunta on määrännyt hänet tutkimuslaitoksen suhdanneosaston v.t. osastopäälliköksi marraskuun 1. päivästä lukien.

2 §.

Maist. Juusela, joka on ollut vuoden ECE:n stipendiaattina Genèvessä, palaa sieltä marraskuun lopulla ja päätettiin ehdottaa hänet otettavaksi takaisin tutkimuslaitokseen ylimääräiseksi tutkijaksi joulukuun alusta. Peruspalkaksi ehdotettiin 40 700 markkaa.

3 §.

Maist. Halmeelle, joka väitöskirjansa ohella on hoitanut luotonantovolyymiä koskevaa tilastoa ja erinäisiä muita pieniä töitä, päätettiin ehdottaa palkka korotettavaksi 45 000 markkaan marraskuun alusta.

Maist. Heikel oli pyytänyt palkankorotusta ja päätettiin, että hänen palkkansa ehdotetaan korotettavaksi nykyisestä 45 000 markasta seuraavaan palkkaluokkaan (n. 50 000 markkaan).

Päätettiin, että maist. Karjalaiselle maksetaan ikä^{ym.}lisä nykyisen 50 000 markan palkkansa mukaan niin pian kuin hän palaa tutkimuslaitokseen pääministerin sihteerin toimesta.

Keskusteltiin aktuaarien palkoista, jotka kaipaavat kuoppakorotuksia. Mitään päätöstä ei tehty asiassa.

4 §.

Tehtiin selkoa laitoksessa tekeillä olevista tutkimuksista. Tri Alho: Aineiston keräys Suomen teollisuuden rahoitusta koskevaa tutkimusta varten on suurin piirtein loppuun suoritettu, lukuunottamatta mahdollisia pieniä aukkojen täyttämismatkoja. Aineistosta on noin kolmas osa selvitetty ja taulukoitu. Työtä hidastaa suuresti se seikka, että se on nyt kokonaan ollut yhden henkilön varassa,

koska ekon. Eirola ei ole muilta töiltään ehtinyt työhön sanottavasti ollenkaan puuttua.

Maist. Asp, jonka tutkimusaihe on suhdannetasausrahasto, on lokakuun alusta määrätty toistaiseksi toisiin, valuuttaosaston tehtäviin.

Maist. Bärlund: Suomen maksutasetta ja pääomanliikettä koskeva tutkimus edistyy juoksevien töiden takia hitaasti. Työn seuraava vaihe on 1920 - 1930 luvun numeroaineiston tarkistaminen ja täydentäminen tulevan analyysin perustaksi.

Maist. Halme: tutkimus, jonka aihe on vienti Suomen suhdantehtijänä, on tarkoitettu väitöskirjaksi. Se on lähes kaikilta osiltaan ainakin suurin piirtein jo kirjoitettu käsikirjoitusasteelle, joskin useat kohdat vaativat vielä melkoista täydennystä ja viimeistelyä. Kun kysymyksessä on oleelliselta osaltaan tilastollinen työ, vaatii numeromateriaalin pukeminen taulukoiden ja diagrammien muotoon myöskin vielä paljon työtä. Kirjan painokuntoon saattaminen viekin nähtävästi ainakin puolen vuoden tai kolmen neljänneksen vuoden ajan.

Maist. Karjalainen: tutkimuksen työotsikko on "Hallituksen ja keskuspankin välinen suhde". Tarkoitus on käsitellä tätä teemaa talouspoliittisena ongelmana lähinnä 1930 jälkeen tapahtuneen kehityksen valossa pääasiassa Suomen olosuhteita ajatellen, mutta suorittaa olennaisissa kohdin myös kansainvälisiä vertailuja. Toistaiseksi tekijä on tutustunut teemaa käsittelevään, verraten runsaaseen kirjallisuuteen. Heinäkuun 10. päivän jälkeen hän on ollut pääministerin sihteerin tehtävässä, joten tutkimustyö on ollut lähes keskeytyksissä. Tutkimuksen sisältö ei vielä ole täysin selvä, mutta se on suunniteltu luomaan katsaus ko. teeman käsittelyyn tieteellisessä kirjallisuudessa, tarkastelemaan valtion ja keskuspankin finanssisuhteita - valtion ja keskuspankin tilinpidolliset suhteet, keskuspankki valtion suoranaisena rahoittajana, keskuspankki valtion arvopapereiden ostajana ja myyjänä rahamarkkinoilla yms. - sekä pohtimaan keskuspankin asemaa nykyaikaista interventio- nistista talouspolitiikkaa harjoitettaessa, jolloin joudutaan tutkimaan mm. finanssi- ja rahapolitiikan keskinäisiä riippuvaisuus- ja vaikutussuhteita.

Prof. Meinander: tutkimus käsittelee korkokysymystä ja käsikirjoitus on prof. Tudeerilla luettavana. Tekijä suorittaa viimeistelytyöt niin pian kuin hän vapautuu valtiovarainministerin toimesta. Työ painetaan B-sarjassa, vaikka prof. Meinander on jättänyt tutkimuslaitoksen palveluksen.

Maist. Kivinen: tutkimus työttömyyden luonteesta Suomessa on

kirjallisuuteen, artikkeleihin ja tilastoihin tutustumisesta siirtynyt alkuperäisen perusaineiston tilastokäsittelyyn. Tämän aineiston muodostavat Sosiaalisen tutkimustoimiston käytettäväksi luovuttamat työtaulustot kunnittaisesta työttömyydestä vuosilta 1929-36. Aineistoa ei sellaisenaan voida käyttää, vaan tiedot on ensin siirrettävä kunnittaiseen tilastokortistoon. Työttömyyttä sitten verrataan ko. kuntien työkykyiseen väestöön, josta tietoja on saatu Tilastollisesta päätoimistosta. Työ selvittää työttömyyden alueellista levinneisyyttä, kausiliikettä ja tekijöitä. Tuloksia täydennetään muista lähteistä saatavilla tiedoilla. Tutkimus rajoitetaan 1930-luvun työttömyyteen, koska sodan jälkeisestä työttömyydestä on joitakin käyttökelpoisia virallisia selvityksiä ja se on ainakin kahden muun tutkijan mielenkiinnon kohteena.

Tri Rossi: tutkimus Suomen luottojärjestelmästä on tekeillä, mutta yksityiskohtaisia tietoja siitä ei ole tällä hetkellä.

Maist. Valvanne: tutkimus valtiontalouden vaikutuksesta kansantalouteen ei ole kuluvan vuoden aikana sanottavasti edistynyt, koska tekijän aika on mennyt toisaalta valtionlainakomitean sihteerin tehtävien hoitamiseen ja toisaalta valtiontaloudellisiin selvittelyihin. Komitean työn päätyttyä tämän kuun alussa tekijä on jatkanut tutkimuksensa sovelletun osan kirjoittamista. Erästä sen kysymyksestä (rajaverosuhteesta valtion tuloverotuksessa) hän pitää esitelmän lähiaikoina kansantaloustieteen lisensiaattiseminaarissa.

Näiden lisäksi on kamreeri Ole Bäckman valmistanut pitkän kirjoituksen maksusopimuksista, joka julkaistaneer erillisenä kirjana B-sarjassa.

5 §.

Taloudellisia Selvityksiä on tarkoitus julkaista myöskin vuonna 1954, mutta sisällöstä ei ole vielä päätetty.

6 §.

Monthly Bulletin julkaistaan Johtokunnan päätöksestä vuoden 1954 alusta lähtien kuukausittain ja siinä varataan entistä enemmän tilaa ajankohtaisille kysymyksille, mm. on tarkoitus laajentaa markkinakatsausta. Päätettiin harkita, kannattaako painattaa osa painoksesta lentopaperille sekä mahdollisia keinoja suurentaa levikkiä. Päätettiin myöskin pitää mielessä, voidaanko myöhemmin uuden setelipainon valmistuttua painattaa Monthly Bulletin siinä tai Pankin jo omistamalla painokoneella.

Artikkeliaiheita pohdittiin ja päätettiin ottaa asia erikseen esille myöhemmin, kuten myöskin muu sisältö. Esimerkkeinä mahdollisista artikkeleista mainittiin idän kauppa (tri Waris tai maist. Asp hänen johdolla); teollisuuskasvien viljely; meijereitten uusiminen ja rationalisointi; säilyketeollisuus, lihan käsittely ja karjaloustuotannon koneellistaminen (prof. Jutila); kustannuskriisi; puunjalostusteollisuuden teknilliset uudistukset ja niihin käytetty pääoma, esim. Maailmanpankin lainoista lähtien; sekä liikenteen motorisointi.

7 §.

Todettiin, että tutkimuslaitos luultavasti lähiaikoina tarvitsee toimistoapulaisen lisää.

8 §.

Tutkimuslaitoksen henkilökunnan työnjako oli laadittu ja esitettiin tiedoksi ja pöytäkirjaan liitettäväksi.

Vakuudeksi:

Ragnar Östlund

Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen
"työnjako" syksyllä 1953.

Laitoksen esimies, prof. A.E. Tudeer

Tilasto-osaston päällikkö, fil. tri K.O. Alho

Vanhempi tutkija, fil. tri Reino Rossi (ulkomailla)

Vanhempi aktuaari, fil. maist. Ragni Bärlund

1. Maksutasetta koskeva tutkimustyö.
2. Ulkomainen kirjeenvaihto.
3. Ulkomaiset tiedustelut.

Nuoremmat tutkijat:

Fil. maist. Heikki Valvanne

1. Valtion finansseja koskeva tutkimustyö.
2. "Puhdistettu" laskelma valtion tuloista ja menoista kuukausittain ja siitä selvitys Pankille, valtiovarainministeriölle, IBRD:lle ja UN:lle.
3. Tiedot valtion tuloista ja menoista Bulletinin (taulut 22 ja 23).
4. Laskelma maksuvälinevirroista kuukausittain (maist. Mäenpää avustaa).

Valtiot. maist. Pentti Kivinen

1. Työttömyyttä koskeva tutkimustyö.
2. Johtokunnalle raportti kuukausittain ns. suurista luotoista (rva Kivimäki avustaa).
3. Työllisyyttä ja rakennustoimintaa koskevien kysymysten seuraaminen.
4. Rakennuskustannusindeksikomitean "kansantaloudellinen sihteeri".
5. Käännöksiä suomeksi.
6. Vaihtovirkkailijoiden tenttaus.

Ylimääräinen aktuaari, fil. maist. Yngvar Heikel

1. Vuosikirjan taulukot ja oikovedokset.
2. Obligaatiolainatilasto.
3. Teollisuus- ja tukkuliiketilasto bilanssien perusteella.
4. Kontrolloit:
 - a) Bilanssitaulut
 - b) Liikepankkien ennakot (f-raportti)
 - c) Seteli- ja kovarataulut
 - d) Rahamarkkinat
5. Seuraavien julkaisujen jakelu:
Obligaatiokirja
Kotimaiset setelityypit

Ylimääräiset tutkijat:

Valtiot. maist. Eero Asp

1. Suhdannepidätysjärjestelmää koskeva tutkimustyö.
2. Johtokunnan sihteeri valuutta-asioissa.
3. Valuuttakysymyksiä.

Fil. maist. Veikko Halme

1. Vientiä Suomen suhdannetekijänä koskeva tutkimustyö.
2. Luottovolyymin jakaantuminen elinkeinoryhmittäin.

Valtiot. maist. Ahti Karjalainen

1. Tutkimustyön aiheena on: Keskuspankin ja hallituksen suhde.
2. Johtokunnalle raportti kuukausittain puutavarayhtiöitten raaka-ainehankinnoista ja sijainnista (maist. Honkanen ja nti Nurmi avustavat).

Valtiot. maist. Unto Luukko

1. Bulletin.
2. Kontrolloivi Mäenpää-Vibergin raportteja.
3. Ulkomaisiin tiedusteluihin vastaaminen.

Valtiot. maist. Oiva Juusela (ulkomailla)

Nuoremmat aktuaarit:

Fil. maist. Lea Honkanen

1. Suomen Pankin rakennuskustannusindeksi.
2. Rakennuskustannusindeksikomitean sihteeri.
3. A- ja B-sarjan painatus.
4. Toimistossa suoritettavien töiden valvonta.

Valtiot. maist. Airi Mäenpää

1. Suomen maksutaseen laskeminen.
2. Huolehtiminen ja tarkkailulistojen pito IMF:lle ja IBRD:lle lähetettävistä raporteista:
IMF a) Kultakassa
b) Dollarikurssi, diskonttokorko, Unitaksen teollisuusosakeindeksi
c) Ulkomaiset saatavat ja velat, Suomen Pankin ja liikepankkien
d) Suomen Pankin markkamääräiset obligaatiot
e) Talletukset rahalaitoksiin
IBRD f) Tuonti ja vienti maittain
g) Ulkomaiset saatavat ja velat (eri raportti kuin yllä mainittu IMF:lle lähetettävä)
3. IFS-julkaisun numeroiden tarkistus.
4. Kotimaiset raportit
a-raportti, valtion velka
c-raportti, indeksisarjat
5. Maisteri Valvanteen avustaminen "maksuvälinevirroista" tehtävän laskelman laskemisessa.
6. Haarakonttoreihin lähetetyt ja niistä palautetut setelit.
7. Rakennuskustannusindeksin laskeminen toisena.

8. Tukkuhinta- ja elinkustannusindeksitiedusteluihin vastaa-
minen puhelimitse, samoin toisena rakennuskustannus-
indeksitiedusteluihin.
9. Eri taulukoiden täyttämistä, mm. elinkust.ind., tukku-
hintaind., tuonnin ja viennin indeksi ja tasoluvut ym.,
ulkomaiden indeksi.

Nuorempi kanslisti, Greta Viberg (ulkomailla)

1. Raportit IMF:ään, "sähke", kultakassa, talletusliike,
markkamääräiset obligaatiot (maist. Mäenpää).
2. Bulletin (maisterit Koppanen ja Luukko).
3. Ruotsinkielisten oikovedosten tarkastusta (maist. Heikel).
4. Avustaa rakennuskustannusindeksin laskemisessa (maist.
Mäenpää).
5. Diagrammien piirtämistä ja piirtämistöiden valvontaa.
6. Seuraavien töiden valvonta:
 - a) Rahalakiin tehtävät muutokset (rva Peränen)
 - b) Monnaies metalliques (rva Peränen).
 - c) SP:n hallussa olevat obligaatiot, vuositilat (rva Pe-
ränen).

Kirjasto:

Nuorempi kirjanpitäjä, fil. maist. Kalevi Lagus

1. Hinta- ja palkkakehityksen seuraaminen (A-sarja).
2. Kirjaston ja arkiston hoito maist. Vihervaaran avustamana.
3. Kirja- ja aikakauslehtitilaukset.
4. Päivittäinen lehtikatsaus.
5. Aikakauslehtikirjoitusten kortiston ja sanomalehtileike-
kokoelman ohjaus.

Vanhempi konttoriapulainen, fil. maist. Vuokko Vihervaara

1. Bulletinin, vuosikirjan, vuosikertomuksen, historiikin ja
rahalain jakelu, kortistojen ja levyjen hoito, kirjeen-
vaihto, julkaisuvaraston valvonta.
2. Akateemisen kirjakaupan tilitys.
3. Avustaa kirjaston hoidossa.
4. Postin kirjaaminen ja jakelu.
5. Eduskunnan pankkivaltuusmiesten kertomuksen oikoluku.
6. Saksankielinen kirjeenvaihto.
7. Lähettää Sveriges Riksbankiin hallituksen tekemiä talous-
poliittisia ehdotuksia (kirje 5/11-51).
8. Lähettää Central Bank of Ceyloniin, Colombo, lainmuutokset,
jotka koskevat "foreign investment in Finland" (kirje
14/10-52).

Vanhempi konttoriapulainen, fil. maist. Helka Veili

1. Materiaalin keräys ja muokkaus teollisuuslaitosten ra-
hoitusta koskevaan tutkimukseen (tri Alho).

Ylim. konttoriapulainen, fil. maist. Eevi Koppanen

1. Bulletinin ym. julkaisujen ja kirjoitusten kielen tarkas-
tusta ja oikovedosten lukua, kääntämistöitä.
2. Rahamarkkinataulut (maist. Heikel kontrolloij)
3. Diskonttokorot.
4. Ulkomainen kirjeenvaihto.

Toimisto

Konekirjoittajat:

Varanotaari Satu-Eeva Leikkola

Rva Kaarina Mikkonen

Rva Elsa Peränen

1. Kirjemappien hoito
2. Monnaies métalliques
3. SP:n hallussa olevat obligaatiot
4. Rahalakiin tehtävät muutokset
5. A- ja B-sarjan kortistot, jakelu ja varastojen hoito
6. Prof. Tudeerin tilasto rahalähetyksistä postitoimipaikkoihin

Laskijat:

Rva Sirkka Kivimäki

1. Tuonti- ja vienti-ilmoitus IBRD:lle (kuukausittain)
2. Suomen Pankin saatavat ja velat IMF:lle (kuukausittain)
3. Liikepankkien saatavat ja velat IMF:lle (kuukausittain)
4. Suomen Pankin lyhytaikaiset saatavat ja velat IBRD:lle (neljännesvuosittain)
5. Rakennuskustannusindeksin hintaindeksit ja keskitunti-ansiot
6. Taseet
7. Valuuttakurssit (päivittäin ja kuukausittain sekä vuoden keskimäärät)
8. Henkivakuutushankinnat (kuukausittain)
9. Tukkuliikkeiden myynti (kuukausittain)
10. Kotimainen clearing (viikottain ja kuukausittain)
11. Osuuskauppojen säästökassat (kuukausittain)
12. Koneluettelot
13. Ns. suuret luotot (maist. Kivinen)

Nti Aira Malmgren

1. Piirtämistöitä (mm. päivittäin tehtävät "tiladiagrammit").
2. Vuosikertomusten mapitus ja kortitus.

Nti Anne-Marie Nurmi

1. Oikovedosten lukua (varsinkin ruots.)
2. Aikakauslehtikortistot ja hyllyihin pano
3. Bilanssitaulut
4. Liikepankkien ennakot (f-raportti)
5. Valtion velka (a-raportti)
6. Indeksisarjat (c-raportti)
7. Liikkeessä olevat setelit ja kovat rahat
8. Postikassa
9. Raaka-ainehankinnat (Karjalainen-Honkanen)

Konttoriharjoittelija, nti Alina Kekki

1. Toimii lähettinä tutkimuslaitoksen ja Pankin välillä sekä tutkimuslaitoksen asioissa kaupungilla.
2. Vie postin postilaatikoon ennen klo 11.30 ja työajan loppuessa
3. Jakaa "postilistan" ja järjestää uudet paperit valmiiksi seuraavaa päivää varten
4. Jakaa muut raportit niiden valmistuttua jakeluluettelon mukaan
5. Leikkaa saapuneet päivälehdet merkinnän mukaan ja panee ne paikoilleen. Lokerossa olevien vanhojen päivälehtien numerojärjestys tarkastetaan ja pakat siistitään. Leikkeet liimataan paperille ja järjestetään paikoilleen.
6. Pitää toimiston sivupöydän ym. kunnossa
7. Pitää toimiston ja käytävän kaapit kunnossa ja täydentää niissä olevat varastot
8. Stanssausta, postimerkkien liimausta
9. Tilan postitus
10. Virallisen Lehden leikkeet.

LH/KM
8.9.53.

Tutkimustyöselostus.

Työnimi: Työttömyyden luonteesta Suomessa.

Työn nykyvaihe. Alkuvaiheen jälkeen, joka on käsittänyt tutustumisen tutkimuskohdetta käsittelevään kirjallisuuteen, artikkeleihin ja tilastoihin, olen nyt työssäni siirtynyt alkuperäisen perusaineiston tilastokäsittelyyn. Tämän aineiston muodostavat Sosiaalisen tutkimustoimiston allekirjoittaneen käyttöön luovuttamat työtaulustot kunnittaisista työttömyysluvusta vuosilta 1929-36. Tätä aineistoa en kuitenkaan sellaisenaan voi käyttää hyväkseni, vaan siitä saatavat tiedot on ensin siirrettävä kunnittain laatimaani tilastokortistoon. Tämän jälkeen verrataan työttömyyslukuja ko. kuntien läsnäolevan työkykyisen väestön suuruuteen, joita koskevat tiedot olen saanut Tilastollisen päätoimiston työtauluista. Sitä mukaa kuin tämä perustilastotyö lääneittäin valmistuu, pääsen selvittämään työttömyyden alueellista levinneisyyttä, kausiliikettä sekä eri työttömyystekijöitä maan eri osissa. Tämän jälkeen tullaan tutkimustyön tuloksia täydentämään muista lähteistä kuten työnvälitystilastoista, teollisuustilastosta ja väestötilastosta saatavilla tiedoilla tutkittavan ajanjakson suhdannekehityksen muodostaessa esityksen yleisen taustan.

Tutkimuskohteen rajoittaminen. Tutkimus olisi paras rajoittaa lähinnä 30-luvun työttömyyden selvittämiseen, eikä ulotta sitä ainakaan primääritutkimuksena käsittelemään myös toisen maailmansodan jälkeisiä työttömyystalvia, niin kuin tutkimuksen alkuvaiheessa on ollut tarkoitus. Sodan jälkeisestä työttömyydestä on laadittu joitakin verraten käyttökelpoisia virallisia selvityksiä ja lisäksi tämä ajanjakso on ainakin kahden muun tutkijan mielenkiinnon kohteena. Tutkimuskohteen rajoittaminen estäisi samalla myös työn paisumista kovin laajaksi ja aikaavieväksi.